

Asia: VN/9885/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyvistä muutoksista oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön

Tietosuojalakiin ehdotettavat muutokset

Kommenttinne koskien tietosuojalain 4 §:n ehdotettavia muutoksia (henkilötietojen käsittely yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi tai julkisen vallan käyttämiseksi):

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta ja sen tehtävistä säädetään maatalousyrittäjän eläkelaisissa (1280/2006; MYEL). Melan tehtäviin kuuluu muun muassa viljelijöiden, poronhoitajien, kalastajien, metsänomistajien sekä tieteen ja taiteen apurahansaajien työeläketurvan sekä työtapaturma- ja ammattitautiturvan toimeenpano. Melan hoidettavaksi on lailla annettu julkisia hallintotehtäviä, joihin sisältyy julkisen vallan käyttöä.

Tietosuojalain 4 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin muiden kuin viranomaisten oikeudesta käsitellä henkilötietoja silloin, kun ne hoitavat lailla tai lain nojalla annettua julkista hallintotehtävää, jossa olisi kyse tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan tarkoittamasta käsittelystä (yleistä etua koskevan tehtävän suorittaminen tai julkisen vallan käyttäminen).

Mela pitää ehdotettua muutosta kannatettavana, koska lailla säädettyä julkista hallintotehtävää hoidettaessa toiminta on suurelta osin verrattavissa viranomaistoimintaan, jossa hoidetaan vastaavia tehtäviä. Tämän vuoksi muilla kuin viranomaisilla tulisi olla samat oikeudet käsitellä henkilötietoja kuin viranomaisilla niiden hoitaessa vastaavia tehtäviä. Ehdotettua uutta momenttia sovellettaessa Melaa pidettäisiin lakiehdotuksessa mainittuna julkista hallintotehtävää hoitavana yhteisönä.

Yleistä etua koskevan tehtävän suorittamisella tarkoitetaan ilmeisesti julkisen vallan käytön lisäksi muunlaisia lailla annettuja julkisia hallintotehtäviä, jotka eivät kuitenkaan ole tehtävää suorittavan yhteisön lakisääteisiä velvoitteita. Tältä osin olisi hyvä täsmentää, mitä yleistä etua koskevan

tehtävän suorittamien käytännössä tarkoittaa ja mitä tällaiset tehtävät voisivat olla. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, että 4 §:n 2 momentissa säädettävää käsittelyn perustaa ei ulotettaisi kyseisten yksityisten tahojen muuhun toimintaan, vaan soveltamisala rajautuisi perustellusti vain sellaiseen julkiseen hallintotehtävään, joka liittyy yleisen edun mukaisen tehtävän suorittamiseen tai julkisen vallan käyttämiseen. Lisäksi todetaan, että momentissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely koskisi muun muassa sellaista käsittelyä, joka liittyy momentissa tarkoitettulle yksityiselle taholle lailla tai lain nojalla annettuihin kehittämis-, suunnittelu- ja selvitystehtäviin. Esimerkit siitä, minkälaisen tehtävien ei katsottaisi sisältyvän ao. momentin määritelmään voisivat selventää, mitä ehdotuksessa tarkoitetaan.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, että yleistä etua koskeva tehtävä voi olla suunnittelu- ja selvitystehtävä sekä palveluiden kehittäminen. Työeläkejärjestelmän sekä työtapaturma- ja ammattitautijärjestelmän toimeenpanossa henkilötietojen käsittely on tarpeen myös erilaisiin kehittämis-, suunnittelu- ja selvittämistoimenpiteisiin liittyen.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ei kuitenkaan tarkemmin ilmene, minkälaisia tehtäviä pidettäisiin kehittämis-, suunnittelu- ja selvittämistehtävinä eikä myöskään selkeästi sitä, millä tavoin kehittämis-, suunnittelu- ja selvittämistehtävien tulisi liittyä yhteisölle lailla annettuun julkiseen hallintotehtävään. Onko kehittämis-, suunnittelu- ja selvittämistehtävät nimenomaisesti mainittava lainsäädännössä, johon julkinen hallintotehtävä perustuu vai tuleeko tehtävien liittyä esimerkiksi lakisääteisen etuusjärjestelmän toimeenpanoon liittyvään lakisääteiseen veloitteeseen tai tehtäviin, joista ei säädetä nimenomaisesti ja tarkkarajaisesti, mutta jotka ovat välttämättömiä lakisääteisten veloitteiden täyttämiseksi, vai riittääkö, että laissa säädettyä tehtävää suorittaessaan yhteisö pitää tarpeellisenä ja oikeasuhtaisena käsitellä henkilötietoja erilaisten julkisen hallintotehtävän hoitamiseen liittyvien asioiden tai toimenpiteiden selvittämiseksi, suunnittelemiseksi ja kehittämiseksi ao. yhteisössä.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi todetaan, että ehdotettava uusi lainkohta ei loisi yksityiselle taholle oikeutta käsitellä henkilötietoja toisiokäyttöön. Tästä ei kuitenkaan ehdoteta nimenomaista säännöstä lakiin. Epäselväksi jää, mitä toisiokäytöllä tarkoitetaan tietosuojalakia sovellettaessa ja missä raja kulkee toisiokäytön ja sellaisen henkilötietojen käsittelyn välillä, joka perustuu yhteensopivaan käyttötarkoitukseen (Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 4 kohta).

Kommenttinne koskien tietosuojalain 6 §:n ehdotettavia muutoksia (erityisiin henkilötietoryhmiin ja rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Melan käsityksen mukaan olisi tärkeää, että erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien tietojen käsittely olisi mahdollista myös ehdotettuun tietosuojalain 4 §:n 2 momenttiin perustuvissa suunnittelu-, kehittämis- ja selvittämistehtävissä, jotka liittyvät MYEL 114 §:ssä Melalle annettuihin tehtäviin.

6 §:n 1 momentin 2 kohdassa rajataan erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaa sallittua käsittelyä. Luonnoksesta hallituksen esitykseksi ei kuitenkaan selvästi ilmene, mitä tarkoitetaan "välittömästi

rekisterinpitäjälle laissa säädetyn tärkeää yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi." Olisi hyvä täsmentää, mitä sanalla "välittömästi " halutaan ilmaista ja millä tavoin "tärkeää yleistä etua koskeva tehtävä" ja "yleistä etua koskeva tehtävä" eroavat toisistaan.

Tietosuojalain 6 §:ään ehdotettavat muut täsmennykset ja lisäykset ovat tarpeellisia ja perusteltuja.

Kommenttinne koskien tietosuojalain 7 §:n ehdotettavia muutoksia (rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvä käsittely):

Tietosuojalain 7 §:ään ehdotettavat täsmennykset ja lisäykset ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Ehdotetun 7 §:n 1 momentin 3 kohta vastaisi muotoilultaan ehdotettua 6 §:n 1 momentin 2 kohtaa. Ks. tältä osin edellinen kohta.

Kommenttinne sertifiointielimien akkreditointia koskevista muutosehdotuksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muun oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöön ehdotettavat muutokset:

Kommenttinne teknisiä rajapintoja ja katseluyhteyksiä koskevien säännösten päivittämisestä:

-

Kommenttinne yrityskiinnityslakia koskevista muutoksista:

-

Yleiset kommentit:

-

Muut kommentit:

Yleiset kommentit:

-

Backman Heli
Maatalousyrittäjien eläkelaitos

Jansson Stella
Maatalousyrittäjien eläkelaitos